

Ministerstvo životního prostředí

TISKOVÁ ZPRÁVA

Priority vodního hospodářství v ČR

Praha, 22. 3. 2022 – Prioritou vodního hospodářství do následujících let je zajistit dostatečné a kvalitní zdroje vody pro zásobování obyvatel pitnou vodou, pro energetiku, průmysl i zemědělství. V praxi to znamená, mimo jiné, zajistit propojování vodárenských i vodohospodářských soustav, realizovat opatření podporující zadržování vody v krajině, sledovat možnosti potřebných akumulací povrchových vod, a to se zohledněním vývoje klimatických scénářů. Nedílnou součástí těchto priorit je i péče o podzemní vody. S ohledem na aktuální bezpečnostní situaci související s válkou na Ukrajině, nabývají mnohé z uvedených priorit na ještě větším významu.

Nejvyšším veřejným zájmem pro Českou republiku na úseku vodního hospodářství je podle Svazu vodního hospodářství ČR z.s. (SVH) a Sdružení oborů vodovodů a kanalizací ČR z.s. (SOVAK ČR) zajistit dostatečné zdroje vody, nejen pro zásobování obyvatel pitnou vodou, ale i pro klíčové sektory našeho hospodářství, včetně opatření podporující zadržování vody v krajině. Ve vazbě na zkušenosti z minulých „suchých“ let a predikce klimatických scénářů, nyní i se zohledněním bezpečnostních hledisek, je jednou z hlavních priorit propojování vodárenských i vodohospodářských soustav.

Hlavním mottem letošního Světového dne vody jsou podzemní vody, tedy „**GROUNDWATER**“. Doprovodným tématem, volně přeloženo, je „**Podzemní voda je neviditelná, ale její dopad je viditelný všude**“. S ohledem na skutečnost, že zásobování obyvatel pitnou vodou v České republice je v poměru cca 50/50 ze zdrojů povrchových a ze zdrojů podzemních vod, tak SVH i SOVAK ČR považují téma letošního Světového dne vody za velmi významné.

„Pro lidstvo jsou podzemní vody jednoznačně strategickým zdrojem pitné vody, a to zejména pro budoucí generace. To platí i pro Českou republiku, kdy vodní zákon přímo uvádí, že „Zdroje podzemních vod jsou přednostně vyhrazeny pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou...“ říká předseda představenstva SVH Petr Kubala a dodává „výhoda podzemních vod mnohde spočívá v jejich obtížné dostupnosti, na druhou stranu, pokud dojde k jejich kontaminaci, může jít o nenávratnou likvidaci těchto strategických zdrojů. Svaz vodního hospodářství se dlouhodobě snaží prosadit do vodního zákona Institut správy podzemních vod, který by určitě napomohl zvýšení jejich ochrany a umožnil by lépe regulovat jejich využívání.“

V listopadu loňského roku zveřejnily SVH a SOVAK ČR společný dokument s názvem „**Poziční dokument – vodní hospodářství ČR pro roky 2021–2030**“, ke kterému se následně připojila i instituce sdružující vodárenské experty z akademické sféry, **CZWA**. Jedná se o historicky první, zcela apolitický, odborný společný dokument, formulující nezbytné úkoly a cíle k zabezpečení vodárenských služeb a nezbytných zdrojů vody alespoň na stávající úrovni. S pozičním dokumentem se mimo jiné seznámili i zástupci obou, pro vodní hospodářství

rozhodujících resortů – Ministerstva zemědělství (MZe) a Ministerstva životního prostředí (MŽP). Cílem dokumentu je, aby byl přijat jako podklad pro formulování strategických cílů pro vodní hospodářství, z úrovně ústředních vodoprávních úřadů. K naplnění priorit a hlavních cílů vodního hospodářství je třeba součinnosti obou těchto resortů, zejména ve finanční podpoře prioritních vodohospodářských opatření. V této souvislosti vodohospodáři oceňují aktivity obou resortů a jejich úzkou spolupráci. Nacházíme se v období nového programového financování využívajícího jak zdroje EU, tak národní zdroje, na druhé straně také ve velmi obtížné ekonomické a bezpečnostní situaci. Proto je potřeba se věnovat opravdovým prioritám.

„Podpora rozvoje napojování obcí na veřejné vodovody, včetně zadržetí vody v krajině, je pro mě i pro Ministerstvo zemědělství nadále jednou z největších priorit. Připravili jsme řadu dotačních programů v oblasti zemědělství a vodního i lesního hospodářství, které pomáhají zabezpečit dostatečné vodní zdroje a posilují zadržetí vody v krajině. V rámci pilotních projektů podporujeme v povodí vodárenských nádrží omezení užívání prostředků na ochranu rostlin v zemědělské prvovýrobě, a tím přispíváme kromě jiného k ochraně kvality podzemních vod. Jedním z důležitých bodů je pro nás i posilování a propojování vodárenských soustav, na které poskytneme v následujících letech kolem 1 až 1,5 miliardy korun ročně v závislosti na připravenosti jednotlivých projektů,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

„V následujících letech můžeme očekávat prohlubování klimatické změny, a proto se musíme připravit a adaptovat na její dopady. To se týká i přístupu k ochraně a využívání zdrojů povrchových, ale i podzemních vod. Jedním z hlavních cílů je zajistit ochranu nenahraditelných zdrojů podzemních vod, včetně jejich ohrožení vlivem různých havárií. I proto chci prosadit ústavní zákon na ochranu vody. Musíme zaměřit pozornost na nové technologie, prosazovat změny v hospodaření s vodou, včetně srážkové, odpadní i šedé. Určitě to bude v této nelehké době finančně náročné, ale musíme pro podporu takových opatření udělat maximum,“ uvedla ministryně životního prostředí Anna Hubáčková.

Systémové řešení poskytování bezpečných a spolehlivých vodohospodářských služeb a ochrana vodních zdrojů jako zranitelného strategického zdroje musí být podle SVH i SOVAK ČR především vyvážené, zaměřené jak na opatření ke zvýšení zadržování vody v krajině, tak zajištění zásobování občanů pitnou vodou. Současně musí být zohledňována rizika vývoje klimatu, extrémních hydrologických jevů, kterými jsou povodně a sucho i přírodních katastrof. Dále je nezbytné zohledňovat bezpečnostní rizika, jak nám potvrzuje i současná geopolitická situace. Nedílnou součástí je samozřejmě i podpora oběhového hospodářství a využívání recyklovaných vyčištěných odpadních vod. Nesmíme však zapomenout ani na legislativu a ekonomiku, související s financováním vodního hospodářství.

V zmíněných prioritách vodního hospodářství je tak mimo jiné kladen důraz jak na potřebu propojování, obnovu a rozšiřování skupinových vodovodů jako páteřní sítě pro zajištění pitné vody a posílení zdrojů vody, tak na zlepšení hospodaření se srážkovými vodami nebo na efektivní využití čistírenských kalů.

Vývoj počasí v posledních letech přitom ukazuje, že současné zdroje vody na území ČR přestávají v nových podmínkách dostačovat k zajištění dosavadního vodního blahobytu, zejména v některých, suchem nejvíce ohrožených regionech.

SVH a SOVAK ČR považují za nutné připravovat představené priority vodního hospodářství již v období, kdy žijeme pořád ještě ve vodním blahobytu. K zajištění celospolečenské priority

jsou vodohospodáři připraveni poskytnout všechny své znalosti a zkušenosti tak, aby konečným výsledkem byla stabilizace zdrojů pitné vody pro ČR pro všechny její občany. *„Vodárenství, jinak řečeno výroba a distribuce pitné vody a odvádění a čištění vody splaškové patří mimo jakoukoliv pochybnost do skupiny tzv. kritické infrastruktury. V souvislosti s nepochopitelným a brutálním vývojem událostí na Ukrajině dostává péče o zajištění spolehlivého a bezpečného zásobování kvalitní a nezávadnou vodou zcela jiný rozměr. Více než kdy jindy musí vodárenské společnosti za pomoci státu urychleně připravovat a realizovat propojování vodárenských soustav, ale zároveň zvyšovat provozní i kybernetickou odolnost vodárenských systémů pro případ jakékoliv mimořádné události související nejen s vývojem klimatu, ale bohužel také související s geopolitickými událostmi,“* říká ředitel a člen představenstva SOVAK ČR Vilém Žák.

Světový den vody se koná každoročně jako připomenutí významu vody a potřeby udržitelného nakládání s vodními zdroji. Tato tradice byla zahájena v roce 1993, kdy byl Valným shromážděním Organizace spojených národů 22. březen vyhlášen Světovým dnem vody. V ČR organizuje oslavy Světového dne vody SVH ve spolupráci s dalšími partnery, z nich nejvýznamnější je SOVAK ČR sdružující vodohospodářské společnosti, které zajišťují dodávky pitné vody a její čištění pro občany ČR.

Ing. Vilém Žák
ředitel a člen představenstva SOVAK ČR
e-mail: zak@sovak.cz

RNDr. Petr Kubala
předseda představenstva SVH
e-mail: petr.kubala@pvl.cz